מספר זהות:

סמסטר ב, מועד א.
תאריך: 21/6/2016
שעה: 0900
משך הבחינה: 3 שעות.
חומר עזר: אסור

בחינה בקורס: **מבוא למערכות הפעלה**

מרצה: ד"ר כרמי מרימוביץ
מתרגל: מר צבי מלמד

מדבקית
ברקוד

הנחיות:

טופס הבחינה כולל 14 עמודים (כולל עמוד זה).
תשובות צריכות לכלול הסבר.
כתיבת תשובות עמומות תוריד נקודות.
כתיבת תשובות (או חלקן) שלא קשורות לשאלות תוריד נקודות.
יש לענות בשטח המוקצה לכך.

בהצלחה!

1. (55 נק') סביבת שאלה זו היא xv6 ב־kernel-mode. ממשו את קריאות המערכת הבאות

```
int sys_send(int pid, int len, char *msg);
int sys_receive(int len, char *buf);
```

תהליך משתמש בקריאה sys_send כדי לשלוח הודעה לתהליך שמספרו המזהה pid. ההודעה היא רצף בתים מכתובת msg באורך len בתים. שגרת המערכת חוזרת אל הקורא רק לאחר שההודעה הגיעה ליעדה, כלומר בתהליך היעד sys_receive הביא את ההודעה.

תהליך משתמש בקריאת המערכת sys_receive כדי לקבל הודעה שנשלחה אליו. במידה ולא התקבלה הודעה, הקריאה ממתינה עד שתתקבל הודעה.

אם אורך המאגר המקבל קצר מאורך הודעה שנשלחה, תתקבל הודעה קצוצה, וההודעה תחשב כאילו התקבלה.

ערך החזרה הוא אורך ההודעה שנשלחה (האורך המקורי, במידה והיה קיצוץ.)

הודעה היא "אטומית". כלומר, אם יש כמה שליחות של הודעות במקביל לאותו תהליך לא יווצר עירבוב בין תכני ההודעות, וכל הודעה תגיע בנפרד ל־sys_receive.

תהליך אינו יכול לשלוח הודעות לעצמו!

אסור בהחלט לשמור את ההודעות בקרנל. (כיון שיתכן ביזבוז זיכרון עצום ומיותר!)

ניתן להוסיף שדות למבנה proc.

אלגנטיות תילקח בחשבון בניקוד.

2. (30 נק') סביבת שאלה זו היא linux ב־user-mode. נתונות ההגדרות הבאות:

```
#define LEVEL     4
#define GOOD_MSG  0
#define BAD_MSG   1
#define MAX_MSGS  5

struct msg {
   .......
   .......
};
```

נתונות וממומשות הפונקציות הבאות:

```
struct *msg create_msg();
void pass_msg(struct *msg, int fd);
int check_msg(struct *msg);
```

יש לכתוב תכנית המבצעת את ההתנהגות הבאה: תהליך האב (נכנה אותו P0) יוצר תהליך צאצא (אותו נכנה P1). התהליך P1 יוצר צאצא P2. זה יוצר צאצא P3 וכך הלאה LEVEL פעמים עד התהליך P-Level (במקרה שלנו: P4). את התהליך האחרון שנוצר בשרשרת זאת נכנה "צאצא־עלה".

התהליך P1 יוצר בתוך לולאת while הודעות ע"י קריאה ל־create_msg(). כל הודעה צריכה לעבור לתהליך P2, וממנו לתהליך P3 עד לצאצא־עלה. העברת הודעות מתבצעת ע"י קריאה לפונקציה pass_msg, שמקבלת את ההודעה כארגומנט. פונקציה זאת מבצעת עיבוד או תוספת כלשהי להודעה, ולאחר מכן כותבת את ההודעה ל־file descriptor שהועבר כארגומנט ב־fd. כשהצאצא־עלה מקבל את ההודעה הוא בודק אותה ע"י קריאה ל־check_msg. אם ההודעה תקינה (ערך מוחזר GOOD_MSG) אזי הצאצא מדפיס לפלט הסטנדרטי "Got Good Message", ובכך מסתיים הטיפול בהודעה זו. אם מוחזר הערך BAD_MSG אזי מודפס לפלט הסטנדרטי "Got BAD Message", וכל התהליכים צריכים להסתיים. (במקרה כזה מתעלמים מההודעות האחרות שנמצאות בשלב כלשהו של טיפול.) קיימת מגבלה על מספר ההודעות שיכולות להיות "בטיפול" בו זמנית (ע"י כלל התהליכים) – אסור שמספרן יעלה על ערך הקבוע MAX_MSGS .

(א) תארו בקצרה (2-3 משפטים לכל היותר) כיצד ההודעות עוברות בין התהליכים (במימוש הנבחר).

(ב) תארו בקצרה (2-3 משפטים לכל היותר) כיצד התהליכים מסתיימים כאשר התברר שהודעה מסוימת היא BAD_MSG.

(ג) ממשו את התכנית. אין צורך לכתוב הוראות #include וכמו כן אין צורך לבדוק מצבי שגיאה לאחר קריאות כמו fork() וכו'.

3. (15 נק') שאלה זו מתייחסת למערכת דמוית לינוקס ב־user-mode, בהבדל אחד – הפונקציה `fork()` מחזירה 0 במקרה של הצלחה – גם לתהליך האב וגם לתהליך הבן. (היא מחזירה -1 במקרה של אי־הצלחה, אבל אין צורך לבדוק זאת.) פרט לכך, עומדות לרשותנו כל הפונקציות של לינוקס או C כפי שאנחנו מכירים.

מוגדר הקבוע N, למשל:

```
#define N 5
```

כיתבו תכנית בה התהליך הראשי (נכנה אותו P0) יוצר תהליך צאצא P1, תהליך זה יוצר צאצא P2 וכן הלאה, שרשרת של N תהליכים, כאשר P5 (במקרה שלנו) הוא התהליך האחרון. הצאצא האחרון (P5) מדפיס `done` P5 ומסתיים. לאחר שהוא הסתיים, ההורה שלו, מדפיס `done` P4 ומסתיים, וכן הלאה. בסה"כ הפלט של התכנית נראה כך

```
:
p5 done
P4 done
P3 done
P1 done
P0 done
```

```
struct proc {
  uint sz;                     // Size of process memory (bytes)
  pde_t* pgdir;                // Page table
  char *kstack;                // Bottom of kernel stack for this process
  enum procstate state;        // Process state
  int pid;                     // Process ID
  struct proc *parent;         // Parent process
  struct trapframe *tf;        // Trap frame for current syscall
  struct context *context;     // swtch() here to run process
  void *chan;                  // If non-zero, sleeping on chan
  int killed;                  // If non-zero, have been killed
  struct file *ofile[NOFILE];  // Open files
  struct inode *cwd;           // Current directory
  char name[16];               // Process name (debugging)
};

#define PDX(va)         (((uint)(va) >> PDXSHIFT) & 0x3FF)
#define PTX(va)         (((uint)(va) >> PTXSHIFT) & 0x3FF)
#define PTXSHIFT        12      // offset of PTX in a linear address
#define PDXSHIFT        22      // offset of PDX in a linear address
#define PTE_P           0x001   // Present
#define PTE_W           0x002   // Writeable
#define PTE_U           0x004   // User
#define PTE_ADDR(pte)   ((uint)(pte) & ~0xFFF)


int pipewrite(struct pipe *p, char *addr, int n)
{
  int i;

  acquire(&p->lock);
  for(i = 0; i < n; i++){
    while(p->nwrite == p->nread + PIPESIZE){  //DOC: pipewrite-full
      if(p->readopen == 0 || proc->killed){
        release(&p->lock);
        return -1;
```

```
      }
      wakeup(&p->nread);
      sleep(&p->nwrite, &p->lock);  //DOC: pipewrite-sleep
    }
    p->data[p->nwrite++ % PIPESIZE] = addr[i];
  }
  wakeup(&p->nread);  //DOC: pipewrite-wakeup1
  release(&p->lock);
  return n;
}

int piperead(struct pipe *p, char *addr, int n)
{
  int i;

  acquire(&p->lock);
  while(p->nread == p->nwrite && p->writeopen){  //DOC: pipe-empty
    if(proc->killed){
      release(&p->lock);
      return -1;
    }
    sleep(&p->nread, &p->lock); //DOC: piperead-sleep
  }
  for(i = 0; i < n; i++){  //DOC: piperead-copy
    if(p->nread == p->nwrite)
      break;
    addr[i] = p->data[p->nread++ % PIPESIZE];
  }
  wakeup(&p->nwrite);  //DOC: piperead-wakeup
  release(&p->lock);
  return i;
}
```

```
WAIT(2)                    Linux Programmer's Manual                    WAIT(2)

NAME
       wait, waitpid, waitid - wait for process to change state

SYNOPSIS
       #include <sys/types.h>
       #include <sys/wait.h>

       pid_t wait(int *status);

       pid_t waitpid(pid_t pid, int *status, int options);

       int waitid(idtype_t idtype, id_t id, siginfo_t *infop, int options);
```

```
DESCRIPTION
       All of these system calls are used to wait for state changes in a child
       of  the  calling  process, and obtain information about the child whose
       state has changed.  A state change is considered to be: the child  ter-
       minated; the child was stopped by a signal; or the child was resumed by
       a signal.  In the case of a terminated child, performing a wait  allows
       the  system  to  release  the resources associated with the child; if a
       wait is not performed, then the terminated child remains in a  "zombie"
       state (see NOTES below).

       If  a  child has already changed state, then these calls return immedi-
       ately.  Otherwise they block until either a child changes  state  or  a
       signal  handler interrupts the call (assuming that system calls are not
       automatically restarted using the SA_RESTART flag of sigaction(2)).  In
       the  remainder  of this page, a child whose state has changed and which
       has not yet been waited upon by one of these  system  calls  is  termed
       waitable.
```

```
     WEXITSTATUS(status)
            returns  the  exit  status  of  the child.  This consists of the
            least significant 8 bits of the status argument that  the  child
            specified  in  a  call to exit(3) or _exit(2) or as the argument
            for a return statement in main().  This  macro  should  only  be
            employed if WIFEXITED returned true.
```

```
PIPE(2)                    Linux Programmer's Manual                    PIPE(2)

NAME
       pipe, pipe2 - create pipe

SYNOPSIS
       #include <unistd.h>

       int pipe(int pipefd[2]);

       #define _GNU_SOURCE             /* See feature_test_macros(7) */
       #include <unistd.h>

       int pipe2(int pipefd[2], int flags);

DESCRIPTION
       pipe()  creates  a pipe, a unidirectional data channel that can be used
       for interprocess communication.  The array pipefd is used to return two
       file  descriptors  referring to the ends of the pipe.  pipefd[0] refers
       to the read end of the pipe.  pipefd[1] refers to the write end of  the
       pipe.   Data  written  to  the write end of the pipe is buffered by the
       kernel until it is read from the read end of  the  pipe.   For  further
       details, see pipe(7).

       If  flags is 0, then pipe2() is the same as pipe().  The following val-
       ues can be bitwise ORed in flags to obtain different behavior:

       O_NONBLOCK  Set the O_NONBLOCK file status flag on  the  two  new  open
                   file  descriptions.   Using  this flag saves extra calls to
                   fcntl(2) to achieve the same result.

       O_CLOEXEC   Set the close-on-exec (FD_CLOEXEC) flag on the two new file
                   descriptors.   See  the  description  of  the  same flag in
                   open(2) for reasons why this may be useful.

RETURN VALUE
       On success, zero is returned.  On error, -1 is returned, and  errno  is
       set appropriately.
```

```
SEM_POST(3)                Linux Programmer's Manual                SEM_POST(3)

NAME
       sem_post - unlock a semaphore

SYNOPSIS
       #include <semaphore.h>

       int sem_post(sem_t *sem);

       Link with -lrt or -pthread.

DESCRIPTION
       sem_post()  increments  (unlocks)  the semaphore pointed to by sem.  If
       the semaphore's value consequently  becomes  greater  than  zero,  then
       another  process  or thread blocked in a sem_wait(3) call will be woken
       up and proceed to lock the semaphore.
```

```
NAME
       sem_getvalue - get the value of a semaphore

SYNOPSIS
       #include <semaphore.h>

       int sem_getvalue(sem_t *sem, int *sval);

       Link with -lrt or -pthread.

DESCRIPTION
       sem_getvalue() places the current value of the semaphore pointed to sem
       into the integer pointed to by sval.
```

```
NAME
       sem_wait, sem_timedwait, sem_trywait - lock a semaphore

SYNOPSIS
       #include <semaphore.h>

       int sem_wait(sem_t *sem);

       int sem_trywait(sem_t *sem);

       int sem_timedwait(sem_t *sem, const struct timespec *abs_timeout);

       Link with -lrt or -pthread.

   Feature Test Macro Requirements for glibc (see feature_test_macros(7)):

       sem_timedwait(): _POSIX_C_SOURCE >= 200112L || _XOPEN_SOURCE >= 600

DESCRIPTION
       sem_wait()  decrements (locks) the semaphore pointed to by sem.  If the
       semaphore's value is greater than zero, then  the  decrement  proceeds,
       and  the function returns, immediately.  If the semaphore currently has
       the value zero, then the call blocks until either it  becomes  possible
       to  perform the decrement (i.e., the semaphore value rises above zero),
       or a signal handler interrupts the call.

       sem_trywait() is the same as sem_wait(), except that if  the  decrement
       cannot  be immediately performed, then call returns an error (errno set
       to EAGAIN) instead of blocking.
```